

Pandemi Sürecinde Öğrencilerin “Uzaktan Eğitim” ve “Uzaktan Muhasebe Eğitimi”ne Yönelik Bakış Açıları

Filiz ASLAN ÇETİN¹, Seyhan ÖZTÜRK² ve Osman Nuri AKARSU³

Öz

Bu çalışmanın amacı COVID 19 pandemisinde sosyal bilimlerde öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine ve muhasebe dersi özelinde uzaktan muhasebe eğitimine ilişkin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmanın kapsamına Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünde öğrenimini sürdüren 141 kişi girmektedir. Söz konusu araştırma 1 ila 30 Ekim 2020 tarihleri arasında uygulanmıştır. Uygulanan anketlere eksiksiz bir şekilde dönüş yapan 129 kişi ile hedef kitlenin %91'ine ulaşmak mümkün olmuştur. Hazırlanan anket formu, yalnızca işletme bölümünde okuyan ve en az bir muhasebe dersi almış öğrenciler üzerine yapılmıştır. Araştırmaya katılanların yoğunlukla 21-25 yaş aralığında, 4.sınıfta öğrenim gören, büyükşehirlerde yaşayan ve 2.00'den az not ortalamasına sahip erkek öğrenciler olduğu görülmüştür. Katılımcıların en çok akıllı cep telefonları ile günlük olarak uzaktan eğitim sistemini takip ettikleri gözlemlenmiştir. Özellikle öğrencilerin okula gelmeden dersleri takip etme niyeti “çalışıyorum” ifadesiyle dile getirilmiş ve okula gelmeden muhasebe derslerinin takip edilmesinin en büyük dezavantajını “internet ulaşamama” olarak gösterilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim sisteminde ders kayıt sürelerinin 25 dakika üzerinde olması ve ders kayıt videoları yanında PDF, PPT, Word gibi materyallerle de dersin desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecindeki derslerin işlenme tarzını “ilgi çekici” bulmalarına rağmen pandemi bittikten sonra muhasebe derslerinin yüz yüze yapılmasını istemeleri de sonuçlar içerisinde dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Covid-19, Uzaktan Eğitim, Muhasebe Eğitimi, Kafkas Üniversitesi.

Perspectives of Students on "Distance Education" and "Distance Accounting Education" in The Pandemic Period

Abstract

The basis of the study is to evaluate the distance education system applied due to the pandemic process from the perspective of the students. With this main purpose, there is also learning and evaluation of university students' opinions on measuring their self-efficacy in the distance education process and especially the conduct of accounting courses with the distance education system. The research focuses on 141 people who are studying at the Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration at Kafkas University. The research was conducted between 1 and 30 October 2020. It was possible to reach 91% of the target audience with 129 people who returned to the surveys completely. The questionnaire form prepared was made on students who only studied in the business department and took at least one accounting course. It was observed that the participants in the study were mostly male students between the ages of 21-25, studying in 4th grade, living in metropolitan cities and having a GPA of less than 2.00. It has been observed that the participants mostly follow the distance education system with their smart phones on a daily basis. In particular, the intention of students to follow the classes before they come to school was expressed with the expression “I am working” and the biggest disadvantage of following accounting lessons before coming to school was shown as “not being able to access the internet”. In addition, they stated that the course registration time in the distance education system should be over 25 minutes and the course should be supported with materials such as PDF, PPT, Word as well as course recording videos. Despite the fact that they find the teaching style of the lessons in the distance education process “interesting”, their request for accounting lessons to be held face to face after the pandemic is also noteworthy among the results.

Key Words: Covid-19, Distance Education, Accounting Education, Kafkas University.

Atıf İçin / Please Cite As:

Aslan Çetin, F., Öztürk, S. ve Akarsu, O. N. (2022). Pandemi sürecinde öğrencilerin “uzaktan eğitim” ve “uzaktan muhasebe eğitimi”ne yönelik bakış açıları. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 498-510.

Geliş Tarihi / Received Date: 06.05.2021

Kabul Tarihi / Accepted Date: 01.01.2022

¹ Doç. Dr. - Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, filizaslan79@gmail.com,

 ORCID: 0000-0002-8210-799X

² Doç. Dr.- Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, seyhan87ozturk@gmail.com,

 ORCID: 0000-0003-1458-840X

³ Doktora Öğrencisi - Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, osmannuriakarsu@gmail.com,

 ORCID: 0000-0002-5393-956X

Giriş

Bütün dünyada eşi benzeri görülmemiş bir hızla yayılan Covid-19 pandemisi, çok kısa bir sürede dünya ülkelerini etkisi altına alarak küresel bir sorun haline gelmiştir. İlk vakanın Mart 2020 tarihinde görülmeye başlanması ile Covid-19 Türkiye’de de kendini göstermiştir. Bu bağlamda pandemi ile mücadele sürecinin başlatılması ve birçok alanda önlemler alınması gündeme gelmiştir. Ancak virüsün hızı dolayısıyla riskin yüksek olması ve telafi edilemeyecek etkilerin ortaya çıkması bütün sektörleri değişime zorlamıştır ki birçok kişiye ilgilendiren eğitim- ğretim sektörünün de bu durumdan etkilenmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu bağlamda verilen kararlar dolayısıyla yükseköğretim yapan tüm üniversitelerde dijital platformlara geçilerek eğitim- ğretim şekli “uzaktan eğitim” olarak değiştirilmiştir. Aslında Türkiye’deki  niversiteler için uzaktan eğitim sisteminin yeni olmadığı ve daha öncesinde bu sistemle ilgili bir teknik altyapının var olması sebebiyle pandemi sürecinde meydana gelen bu değişikliğe hızlıca uyum sağlanmıştir.

Uzaktan eğitim sisteminin dünyadaki geçmişine bakıldığında Türkiye’ye göre çok daha öncelere dayandığını söylemek mümkündür. Türkiye’de ilk olarak 1970’lerde başlayan girişimler ancak 1980’lerde Anadolu  niversitesi’nin Açıköğretim Fakültesi’ni kurmasıyla ciddiye kazanmıştır. Özellikle bu başlangıçtan sonra “uzaktan eğitim” sistemi kabul görmüş ve s ratlı bir gelişim süreci içerisine girmiştir (Bozkurt, 2017, s. 86). Bununla beraber son yıllarda uzaktan eğitim sistemi oldukça popüler bir hale gelmiş ve üniversitelerin uzmanlardan aldıkları teknik desteklerle uzaktan eğitim merkezleri kurulmuştur. Geline nokta, Türkiye’deki üniversitelerin büyük bir bölümünde bu merkezlerin aktif olarak faaliyet göstermeleridir (Gürer, Tekinarsan ve Yavuzalp, 2016, s. 52).

Bu bağlamda çalışma, özellikle Covid-19 pandemi sürecinde aktif olarak uzaktan eğitim sistemine dâhil olan öğrencilerin bu sistemle ilgili görüşleri ve bakış açılarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Özellikle uzaktan eğitim sistemi içerisinde y r t lmeye çalışılan muhasebe dersleri baz alınarak oluşturulan çalışmada, Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü bünyesindeki öğrencilere anket yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara ilişkin değerlendirmeler SPSS programı ile analiz edilerek sunulmuştur. Bunun akabinde sunulan sonuçlara ilişkin görüş ve önerilere yer verilmiştir.

Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitimin kökeni konusu tartışmalı olsa da modern anlamda bir yazışma kursunun ilk belgelenmiş kanıtı, 1833’te bir İsveç gazetesinde, kompozisyonu postayla öğretmeyi teklif eden bir ildir. 1840 yılında İngiltere’de tek kuruluşluk posta  creti belirlendiğinde, Isaac Pittman  ğrencilere yazışmalar yoluyla kısa talimatlar sağlamıştır. 1843’te Fonografik Yazışma Derneği kurulmuş ve daha sonra Sir Isaac Pitman Yazışma Kolejlerine d n şm ştir. Organize uzaktan eğitim ilk olarak 1856 yılında, yazışmalarla dil  ğretimi için Berlin’de bir okul kuran Charles Toussaint ve Gustav Langenscheidt tarafından Almanya’da başlatılmıştır. ABD’de uzaktan eğitim, Boston’da Anna Ticknor tarafından kurulan Evde  alışmaları Teşvik Etme Derneği tarafından öğrencilere yazışmalı ders materyallerinin evde eğitim için verildiği 1873 yılına kadar izlenebilmektedir. 1883’ten 1891’e kadar, Chautauqua Liberal Sanatlar Koleji, New York eyaleti tarafından yaz enstitülerinde çalışmalarını başarıyla tamamlayan öğrencilere ve yıl boyunca yazışmalarla akademik dereceler vermek üzere yetkilendirilmiştir. Amerikan kurumlarında 19. yüzyıl  niversite yayma hareketinin öncüleri arasında Illinois Wesleyan Üniversitesi, Chicago  niversitesi ve Wisconsin  niversitesi yer almıştır. Tartışmalara rağmen, yazışma çalışması 1910’larda popülerlik ve kabul g rm ştir (Wang ve Liu, 2003, s. 121).

Bu bağlamda 19. yüzyılın ortalarında ekilen uzaktan eğitim tohumları, pek çok ülkenin İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra onu benimsemiş olması nedeniyle bir asır sonra  i ek açmıştır. Dekolonizasyon, birçok ülkeyi eğitim tabanlarını genişletme peşinde koşmuştur. Uzaktan Eğitim sisteminin sunduğu erişim, satın alınabilirlik ve kolaylık imkânı, onu kendileri için tercih edilen seçenek haline getirmiştir. İngiliz Açık  niversitesi’nin 1969’da kurulması, uzaktan eğitim tarihinde çığır açan bir andı ve sonraki başarısı tüm dünyada dalgalanma etkisi yaratmıştır. Açık  niversite sistemi, eğitimin büyük ölçekli sanayileşmesini getirerek " niversite eğitiminin geleneklerinden radikal sapmalara" yol açmıştır. Bu zamana kadar, Uzaktan Eğitim sisteminin büyümesi ve gelişmesi için bir asırlık araştırma yapılmıştır. 1970’lerde ve 1980’lerde uzaktan eğitim alanında yapılan araştırmaların gözden geçirilmesine dayanarak, Uzaktan Eğitimle ilgili araştırma eksikliğinin yerini çok sayıda çalışma almıştır. Çoğunlukla 1970’lerin ikinci yarısında ve 1980’lerin başında yayınlanan uzaktan eğitim üzerine 300’den fazla çalışma listelenebilmektedir. İlginç bir şekilde, bu araştırma çalışmalarının temeli Eğitim, Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji, Tarih ve Ekonomi gibi diğer disiplinlerde h lihazırda geliştirilmiş olan bilgi ve teoriye dayanmaktadır. Yeni bilginin ortaya çıkmasına yol

açan bu tür çabalar, yeni bir disiplinin, uzaktan eğitimin başlangıcına atfedilebilmektedir (Srivastava vd., 2020, s. 264).

Aslında web tabanlı uzaktan eğitim, yeni teknolojiler gerektiren nispeten yeni bir öğretim şeklidir. Esnekliği ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uyarlanabilirliği nedeniyle eğitim ortamlarında favori bir formattır. Uzak mesafelerde bazı araçları kullanarak öğretme ve öğrenme sağlamaktadır. Geleneksel yüz yüze eğitimin temel amaçlarından biri, öğrencilere gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır ki bu uzaktan eğitim için de geçerlidir. Uzaktan eğitim, pandemi döneminde geleneksel derslere katılma şansı olmayan öğrencilerin eğitime erişimini artırmak için yükseköğretim için tek çözüm olmuştur. Teknolojideki gelişmeler sayesinde, telekomünikasyon kursları ve yazışma çalışması gibi diğer uzaktan eğitim formatları arasında çevrimiçi eğitim ilk sistem haline gelmiştir. Pandemi dönemine yardımcı olmasına rağmen, bazı uzaktan eğitim biçimleri, öğrenciler ve öğretim görevlileri arasında çok sorunlu olan etkileşimden yoksundur (Akyıldız, 2020, s. 323).

Bununla birlikte uzaktan eğitim; konum, istihdam ve aile sorumlulukları nedeniyle kısıtlanan öğrenciler arasında popüler olduğunu kanıtlamış ve özellikle aile ve zaman kısıtlamaları olan herkes için yararlı olmuştur. Uzaktan eğitim yeni bir görünüşü değildir. Ancak internet ve “world wide web” kullanımı, eğitimin sunulma şeklini büyük ölçüde değiştirmiştir. 100 yıldan fazla bir süredir, lise sonrası kurumlar yazışma kursları sunmaktadır. Bağımsız çalışma olarak da bilinen geleneksel bir yazışma kursu, öğrencilere postayla ders materyalleri sağlamışlardır. Kursun tamamlanmasının ardından, öğrenciye bir derece programına uygulanabilecek üniversite kredisi verilmiştir. Uzaktan eğitim, öğretmenden uzak olan öğrencilere eğitimin sunulmasına yönelik yenilikçi yaklaşımların bir toplamı olarak tanımlanmaktadır (Ladner, 2005, s. 80-84).

Maalesef COVID-19 salgını, dünya çapında tıp eğitimine, özellikle dünyanın deneyim ve kaynak kısıtlı bölgelerinde önemli zorluklar getirmiştir. Yeni eğitim gerçekliğine adaptasyonu kolaylaştırmak için eğitimcilerin ve akademik kurumların ortak çabaları gereklidir. Uzaktan eğitim, sınırlı deneyime sahip bölgeler de dâhil olmak üzere, COVID-19 salgını sırasında değerli bir alternatif sunmaktadır. Eğitimin kalitesini artırmak için yeterli hazırlık, kaliteli görsel-işitsel ve internet ve öğrenci katılım faaliyetleri önerilmektedir (Sindiani vd., 2020, s. 186-194).

2019’da başlayan COVID-19 salgınına karşı mücadelede ülkeler, geleneksel yakın eğitimi bir savunma aracı olarak uzaktan eğitimle değiştirmiştir. Birçok ülke daha önce doğal ve insan kaynaklı felaketlere maruz kalsa da uzaktan eğitim, koronavirüs krizi sonrasında uygulandığı gibi bu krizlere çözüm olarak kullanılmamıştır. Kriz Uzaktan Eğitimi (Crisis Distance Education-CDE), felsefeleri ve yöntemleri açısından benzersizdir ve tipik uzaktan eğitimden birkaç yönden temelde farklıdır. Bununla beraber uzaktan eğitim, yükseköğretim için yeni değildir. Ancak dikkate değer olan, okullara, özellikle ilköğretim okullarına girmesidir. Bu dönemde uzaktan eğitim, anaokulundan doktora seviyelerine kadar tüm farklı yaş grupları için bir eğitim aracı haline gelmiştir (Al Lily, Ismail, Abunasser ve Alhajhoj Alqahtani, 2020, s. 1).

Uzaktan Eğitim ve Muhasebe Eğitimi İlişkisi

Harmanlanmış öğrenme, yükseköğretimdeki yeni moda sözcüktür. Açık ve uzaktan öğrenmedeki uluslararası eğilimler, harmanlanmış öğrenmenin kullanımının, giderek daha tartışmalı bir pazarda güncelliğini korumak isteyen herhangi bir uzaktan eğitim kurumu için gerekli olduğunu ilan etmektedir. Harmanlanmış öğrenme, öğrenci başarısını artıracak stratejik bir karışım oluşturmak için çeşitli teknolojilerin, pedagojilerin, bağlamların ve sunum modlarının (çevrimiçi öğrenme gibi) kullanımını ifade etmektedir. Çevrimiçi öğrenme ortamları, herhangi bir harmanlanmış öğrenme stratejisinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Prinsloo ve Van Rooyen, 2007, s. 51).

Bununla birlikte muhasebe eğitimi, küresel olarak genç öğrenciler için çekici bir çalışma alanıdır. Çünkü mesleğin gerektirdiği yeteneklilik, yetenekli muhasebeciler için önemli bir aşamadır. Buna göre muhasebe eğitimi olumsuz etkilenirse bu mesleğe kötü sonuçlar doğuracaktır. Dijital eğitim, teknolojiyle geliştirilmiş öğrenme veya e-öğrenme olarak adlandırılan, eğitimde teknolojiyi kullanma sürecini ifade eder. Tarihsel olarak, Muhasebe Eğitimi Komisyonu (AEC) daha nitel muhasebeciler yetiştirmek için muhasebe eğitimini uygulamaya daha uygun hale getirmenin önemi çağrısında bulunmuştur. Bu reformlardan biri, teknolojiyi muhasebe eğitimine dâhil etmektir. Muhasebe eğitiminde son teknolojileri kullanmak mesleği geliştirmek için en önemli önceliklerden biri haline gelmiştir. Buna göre bu tür öğrenme, dünya genelindeki işletme okullarında popüler hale gelmektedir. Bu sistemlerin muhasebe eğitimcileri tarafından kullanımının keskin bir şekilde arttığı keşfedilmiştir. Muhasebe bağlamındaki hızlandırılmış gelişme nedeniyle muhasebe

konularını sunmak için daha iyi öğretim yöntemlerine ihtiyaç olduğunu savunulmuştur. Buna göre, sanal öğrenmeye artan bir ilgi oluşmuştur (Sarea, Alhadrami ve Taufiq-Hail, 2021, s. 1-16).

Buna dair yapılan bir çalışmada; muhasebe programındaki uzaktan eğitim öğrencilerinin memnuniyetini eğitim kalitesi açısından incelenmiştir. Öğrenciler, muhasebede uzaktan eğitimin kampüse gidip gelemeyenler için önemli olduğunu ve multimedya kullanmanın içeriği anlamaya yardımcı olduğunu düşünmektedir. Diğer öğrenciler ve öğretmenlerle anlamlı diyalog ve etkileşim fırsatlarından memnun değillerdir. Tam zamanlı çalışan öğrenciler, yarı zamanlı çalışan veya çalışmayan öğrencilerden daha çok, bilgisayardan okumanın karatahtadan daha kolay olduğu ve uzaktan eğitim ortamında muhasebe derslerini öğrenmenin geleneksel bir sınıfa göre daha fazla olduğu gibi bazı ifadelerde hemfikirdir (Kutluk ve Gülmez, 2012, s. 2737).

Aslında interneti kullanan tamamlayıcı ders materyalleri genellikle birçok web sitesinde sağlanmaktadır. Pek çok “Muhasebe Eğitimi” artık tüm temel kurs belgelerini ya genel olarak erişilebilen ya da genellikle öğrenci parolası ile erişilebilen bir web sitesi aracılığıyla sağlamaktadır. Bu materyaller tipik olarak kurs açıklaması, bildiri, eğitim alıştırması, okuma ve öz değerlendirme materyallerinden oluşabilmektedir. Ancak ders notları, geçmiş sınav materyalleri, PowerPoint sunumları gibi bir dizi materyali de içermektedir. Öğrencilere ders kitabı okumalarını desteklemek için internette bulunan dergilere ve diğer çevrimiçi veri kaynaklarına erişimi sağlamak da giderek yaygınlaşmaktadır (Debrecey, Lymer, Smith ve White, 1999, s. 69).

Araştırma

Çalışmanın bu kısmında araştırmanın amacı, evreni, örnekleme, sınırları, yöntemi ve sonrasında bulguların yorumlanması yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı; pandemi süreci nedeniyle zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitim sistemini öğrencilerin gözünden değerlendirmektir. Bu temel amacın yanında; aktif olarak uzaktan eğitim alan öğrencilerin bu sisteme bakışlarını, uzaktan eğitim sürecindeki öz yeterliliklerini, muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle sürdürülmesine dair düşüncelerini ölçmek diğer amaçlar olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evreni Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü’nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bu bağlamda evren; 141 kişiden oluşmaktadır. Anketlerde geri dönüş alınan 129 kişi olmuştur. Bu oran hedef kitlenin %91’ine ulaşıldığını göstermektedir.

Ayrıca araştırmanın temsili ve elde edilen sonuçların geçerliliği için uygun örneklem büyüklüğü belirlenmesi gerekmektedir. Örneklem büyüklüğü, araştırmanın temsil gücü ve elde edilen sonuçların geçerliliği açısından önemlidir. Öte yandan, büyüklükteki artış, artan işgücü ve zaman tüketimi ile ilişkilidir ve araştırmanın maliyetini artırır. Anket uygulanacak örnek kütlenin büyüklüğünün belirlenebilmesi için; “ $n = (NPQZ^2) / (N - 1d^2 + PQZ^2)$ ” oran için örnek büyüklüğünün tahmini formülünden yararlanılmıştır (Akarsu, 2019, s. 83). Örneklem büyüklüğü; 103 olarak hesaplanmıştır.

Örneklem seçiminde benimsenen esas kural evreni temsil niteliğine sahip bir örneklem seçebilmektir. Çalışmada örnekleminin tespitinde, olasılıklı örnekleme yöntemlerinden “basit tesadüfi örnekleme yöntemi” tercih edilmiştir. Formülden yola çıkarak, hesaplamalara göre %95 güven aralığında ulaşılması yeterli olan örneklem sayısı 103 olup, bu çalışmada ulaşılan örneklem sayısı ise 129 olmuştur. Dolayısıyla ulaşılan örneklem sayısı (129), olması gereken örneklem sayısının (103) üzerinde olduğundan, bu çalışmadan elde edilecek bulguların ve sonuçların geçerli ve güvenilir olacağı şeklinde yorumlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın veri toplama yöntemi, aracı ve elde edilen verilere ilişkin değerlendirmeler bu kısımda yer almaktadır.

Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Çalışmada veriler anket yöntemi ile gönüllülük esasına dayalı olarak toplanmıştır. Araştırma için hazırlanan anket formu çalışmanın evreni olan işletme bölümünde okuyan, en az bir muhasebe dersi almış

öğrenciler için oluşturulmuştur. Söz konusu veri toplama aracı olan anket formu, gerekli izinler alınmak suretiyle Kurnaz ve Serçemeli’nin(2020) çalışmasından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Hazırlanan anketin ilk 6 soruluk kısmında; cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm, yaşanan yer, not ortalaması gibi demografik özellikleri belirleyen genel sorular yer alırken; devamında derslerin işlenme yöntemleriyle ilgili sorular yer almaktadır. İkinci kısımda; Likert ölçeği ile yöneltilen, katılımcıların uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamaları (5 soru), üçüncü kısımda uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin öz yeterliliklerini (4 soru) ve son olarak beşinci kısımda uzaktan muhasebe eğitimini değerlendirmelerini sağlayan (11 soru) ifadeler bulunmaktadır.

Anket formunda aralık düzeyinde ölçümlere imkân yaratan, “5’li Likert tipi ölçek” kullanılmıştır. Çünkü 5’li Likert tipi derecelmeli ölçeğin, sosyal bilimler alanında oldukça yaygın bir kullanımı olduğu bilinmektedir. Söz konusu “ölçek tipi ayrıca, kişilerin eğilim ve tutumunu ölçmek amacıyla kullanılmaktadır” (Büyüköztürk, 2010, s. 4).

Dolayısıyla bu ölçek ile araştırmacı; katılımcıların anket formunda bulunan yargı cümlelerine karşı ne derecede eğilim ve tutum gösterdiği ölçülebilmektedir. Anket formunda bulunan 20 adet ifadeye verilen yanıtların katılma dereceleri; (1) “Kesinlikle Katılmıyorum”, (2) “Katılmıyorum”, (3) “Kararsızım”, (4) “Katılıyorum”, (5) “Kesinlikle Katılıyorum” üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Güvenilirlik Analizi

“Ölçme aracı olarak bir anket formunda bulunması gereken oldukça önemli diğer bir özellik ise anketteki soruların güvenilir olmasıdır. Çünkü güvenilirlik; bir anket formunda bulunan yargı cümlelerinin birbirleriyle olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece sağlıklı yansıttığını açıklamaktadır. Bunun için genellikle Cronbach’s Alpha katsayısından faydalanılmaktadır. Cronbach’s Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında bir değer alıp, kullanılan ölçeğin güvenilirliği; $0.00 \leq \alpha < 0.40$ aralığında ise ölçeğin güvenilir olmadığı, $0.40 \leq \alpha < 0.60$ aralığında ise ölçeğin güvenilirliğin düşük olduğu, $0.60 \leq \alpha < 0.80$ aralığında ise ölçeğin oldukça güvenilir olduğu, $0.80 \leq \alpha < 1.00$ aralığında ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu” yönünde yorumlanmaktadır” (Kalaycı, 2006, s. 403-405).

Çalışmada güvenilirlik ölçütü olarak Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır ve 20 ifadeye ilişkin olarak bu değer yüzde 78 olduğu görülmüştür. Dolayısıyla çalışmanın güvenilirliği oldukça yüksektir denilebilir. Çalışmada kullanılan ifadelerin güvenilirlik analizi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Güvenirlik Analizi

<i>Değişkenler Madde Sayısı</i>	<i>Standart Alfa Değeri</i>
İfadeler 20	0,785

Verilerin Analiz Yöntemi

Anket sonucu elde edilen verilerin analizi için; SPSS 23 istatistik paket programından yararlanılmıştır. Hipotezlerin test edilmesinde, parametrik mi ya da parametrik olmayan (non-parametrik) testlerin mi kullanılacağını belirlemek adına ilk olarak; verilerin, normal bir dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bu araştırmada örneklem büyüklüğü 50’den fazla olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Teste göre; $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde $P=0,000 < 0,05$ olduğu için verilerin normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla non-parametrik testlerden “Kruskal Wallis-H” testinin yapılması uygun görülmüştür. “Kruskal Wallis-H testi, parametrik olmayan testlerden tek yönlü varyans analizi yöntemidir. K bağımsız örneğin benzer ortanca değerli toplamaların rastgele örnekleri olup olmadığını test etmekte kullanılmaktadır” (Çolak, 2014, s. 50). Dolayısıyla bu analiz, “ilişkisiz iki veya daha çok örneklem ortalamasının birbirinden anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için uygulanmaktadır” (Büyüköztürk, 2010, s. 158).

Ayrıca hipotezlerin test edilmesinde kullanılan Kruskal Wallis-H testi sonucuna göre; hipotezlerde belirtilen yargılara katılma düzeyinin gruplar arasında anlamlı bir şekilde farklılaşması durumunda, bu anlamlı farkın kaynağını bulabilmek ve hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek için non-parametrik testlerden Mann Whitney U testi de uygulanmıştır. Mann Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemde elde edilen puanların birbirinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için kullanılmaktadır. Yani bu test, iki ilişkisiz grubun ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer bir dağılıma sahip olup olmadığını test etmektedir. Dolayısıyla bu testte bağımlı değişkenin en az sıralama ölçeğinde, gözlemlerin ise birbirinden bağımsız olmasını ifade etmektedir (Büyüköztürk, 2010, s. 155). Verilerin normallik testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1. Verilerin Normallik Test Sonuçları

<i>İfadeler</i>	<i>Kolmogorov-Smirnov</i>		
	<i>İstatistik</i>	<i>Sd.</i>	<i>p.</i>
Çİ1: “Uzaktan eğitim merkezimiz, ihtiyaç duyduğumda yeterli teknik destek sağlamaktadır”.	0,274	129	0,000
Çİ2: “Uzaktan eğitim merkezimiz, süreç başlangıcında sistemin kullanımıyla ilgili yeterli eğitim vermiştir”.	0,322	129	0,000
Çİ3: “Uzaktan eğitim sistem ve uygulamalarının kullanımı kolaydır”.	0,360	129	0,000
Çİ4: “Sistemin kullanılmasında (bağlantı, altyapı yetersizliği vb.) teknik problemler yaşadım”.	0,277	129	0,000
Çİ5: “Sistemin kullanımına alışmakta zorlandım”.	0,234	129	0,000
ÇÖİ1: “Çevrimiçi (online)/ uzaktan öğrenme sürecinde ödevlerimi hazırlama ve ders materyallerini kullanmada sorun yaşamadım”.	0,276	129	0,000
ÇÖİ2: “Üniversitemde kullanılan çevrimiçi (online)/ uzaktan öğrenme yazılımlarını nasıl kullanacağım konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahibim”.	0,302	129	0,000
ÇÖİ3: “Çevrimiçi (online)/ uzaktan öğrenme sürecinde alanımla ilgili internet kaynaklarını daha etkili bir şekilde kullanmaya başladım”.	0,282	129	0,000
ÇÖİ4: “Çevrimiçi (online)/ uzaktan öğrenme süreci bireysel gelişimime katkı sağladı”.	0,257	129	0,000
MİD1: “Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı ders motivasyonumu artırır”.	0,218	129	0,000
MİD2: “Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı araştırmacı ruhumu geliştirir”.	0,285	129	0,000
MİD3: “Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı eğitici ile iletişimimizi zorlaştırmaktadır”.	0,252	129	0,000
MİD4: “Video kayıtlarını geri alma imkânı dersi öğrenmeye faydalı olmaktadır”.	0,349	129	0,000
MİD5: “Uzaktan eğitim kullanımının muhasebe dersini geleneksel yöntemlerden daha anlaşılır kılacağını düşünüyorum”.	0,230	129	0,000
MİD6: “Uzaktan eğitim ile dersi takip etmenin geleneksel yöntemlerden daha kolay olacağını düşünüyorum”.	0,215	129	0,000
MİD7: “Uzaktan eğitim ile muhasebe dersinin daha akılda kalıcı olacağını düşünüyorum”.	0,191	129	0,000
MİD8: “Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı bana ek iş yükü getirmektedir”.	0,282	129	0,000
MİD9: “Uzaktan eğitim kullanılarak ders anlatıldığında neyin nereden geldiğini daha iyi anlıyorum”.	0,209	129	0,000
MİD10: “Uzaktan eğitim zamanımı daha verimli kullanmamı sağlamaktadır”.	0,279	129	0,000
MİD11: “Çevrimiçi (online)/ uzaktan bir derste, geleneksel dersten daha iyi not alabileceğime inanıyorum”.	0,168	129	0,000

Bulgular

Araştırmaya katılanlara ait tanımlayıcı istatistikler Tablo 3’te verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılanların çoğunluğu erkek olup, 21-25 yaş aralığına sahip, daha çok 4. sınıfta öğrenim gören, %49,6’sı büyükşehirlerde yaşayan ve not ortalaması bağlamında 2.00’den az ortalamaya sahip öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

<i>Değişken</i>	<i>Düzy</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	30	23,3
	Erkek	99	76,7
Yaş	16-20 Yaş Arası	14	10,9
	21-25 Yaş Arası	95	73,6
	26 Yaş ve Üzeri	20	15,5
Sınıf Derecesi	1.Sınıf	14	10,9
	2.Sınıf	20	15,5
	3.Sınıf	24	18,6
	4.Sınıf	71	55
Bölüm	İşletme	129	100
Yerleşim Yeri	Köy	14	10,9
	Kasaba	3	2,3
	İlçe	27	20,9
	Mahalle	1	0,8
	İl	20	15,5
	Büyükşehir	64	49,6
Not Ortalaması	2.00’den Az	51	39,5
	2.00-2.50 Arası	36	27,9
	2.51-3.00 Arası	18	14
	3.01-3.50 Arası	15	11,6
	3.51 ve Üzeri	9	7
Toplam		129	100,0

Araştırmaya katılanların derslerin işleme yöntemleriyle ilgili yöneltilen sorulara verdikleri yanıtlar bağlamında elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir. Buna göre; katılımcılar uzaktan eğitime katılmada kullandıkları araç ve takip etme sıklığı sorularına; sırasıyla en fazla “kişisel akıllı telefonları” vasıtasıyla, günlük olarak takip ettikleri yanıtını vermişlerdir. Muhasebe derslerinin yürütülmesine ilişkin en fazla “dersleri okula gelerek takip etme” yanıtında yoğunlaşma olmuştur. Okula gelmeden dersleri takip etme isteğine en fazla “çalışıyorum” yanıtı sebep olarak gösterilmiştir. Özellikle muhasebe derslerini okula gelmeden takip etmenin en büyük sakıncası katılımcılara göre “internete ulaşamama” olarak belirtilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Derslerin İşlenme Yöntemleri İle İlgili Yanıtları-1

“Çevrimiçi (Online) / Uzaktan Eğitime Katılmak İçin Kullandığınız Araç Hangisidir?”	Frekans	Yüzde (%)
Kendi Bilgisayarım	18	14
Kendi Akıllı Telefonum	94	72,9
Kendi Tabletım	1	0,8
Bir Başkasının Bilgisayarı	9	7
Bir Başkasının Akıllı Telefonu	7	5,4
“Uzaktan Eğitim Derslerinizi Hangi Sıklıkla Takip Ediyorsunuz?”	Frekans	Yüzde (%)
Her Gün	86	66,7
İki Günde Bir	19	14,7
Haftada Bir	15	11,6
Ayda Bir	2	1,6
Hiçbir Zaman	5	3,9
Çalıştığım İçin Giremiyorum	1	0,8
Kaydedilen Videoları Akşamları İzliyorum	1	0,8
“Muhasebe Derslerinin Yürütülmesine İlişkin Hangi Yöntemi Tercih Ederdiniz?”	Frekans	Yüzde (%)
Dersleri Okula Gelmeden Çevrimiçi (Online) / Uzaktan Takip Edebilmek İsterim	54	41,9
Dersleri Okula Gelerek Takip Edebilmek İsterim	74	57,4
Virüsten Sonra Yüz Yüze	1	0,8
“Muhasebe Derslerini Okula Gelmeden Takip Etmek İstiyorsanız Sebebi Nedir?”	Frekans	Yüzde (%)
Dersleri uygun olduğum zamanlarda alabilmeyi isterim	38	29,5
Okuldaki derslere her zaman gelemiyorum	6	4,7
Okuldaki dersler sıkıcı oluyor	1	0,8
Okuldaki derslere konsantre olamıyorum	11	8,5
Çalışıyorum	54	41,9
Diğer	19	14,7
“Muhasebe Derslerini Okula Gelmeden Çevrimiçi (Online)/ Uzaktan Takip Etmenin Sakıncası Ne Olabilir?”	Frekans	Frekans
Her zaman internete ulaşamama	55	42,6
Teknik sorunlarla karşılaşma	24	18,6
Bireyselleşme	13	10,1
Sosyal ortamlardan uzak kalma	14	10,9
Anlaşılmayan konuları soramama	18	14
Diğer	5	3,9
Toplam	129	100

Tablo 5’te araştırmaya katılanların; uzaktan eğitimde video ders kayıt sürelerinin 25 dakikanın üzerinde olması, derslerin farklı materyallerle (PDF, Word, PPT vb.) desteklenmesi gerektiği yanıtlarında görülmüştür. Ayrıca uzaktan eğitim sürecindeki ders işlenişini “ilgi çekici” buldukları tespit edilmiştir. Buna rağmen pandemi süreci sonrası muhasebe derslerini uzaktan eğitim yoluyla almayı istemedikleri, süreç sonrası bu dersler için yüz yüze telafi yapılması gerektiği de elde edilen sonuçlardandır.

Tablo 4. Katılımcıların Derslerin İşlenme Yöntemleri İle İlgili Yanıtları-2

“Uzaktan Eğitimde Çevrimdışı/Eş Zamansız Ders Video Kayıtları Kullanılıyorsa Bunun Süresinin Ne Kadar Olmasını Tercih Edersiniz?”	Frekans	Yüzde (%)
5-10 Dakika	1	0,8
10-15 Dakika	6	4,7
15-20 Dakika	27	20,9
20-25 Dakika	42	32,6
25 Dakika Üzeri	51	39,5
Diğer	2	1,6
“Uzaktan Eğitim Muhasebe Derslerinin Aşağıdaki Yöntemlerden Hangileriyle Desteklenmesini İstersiniz?”	Frekans	Yüzde (%)
Çevrimiçi (Online) Canlı Yayın	37	28,7
Ders Kitabı	11	8,5
PDF, Word, PPT	51	39,5
Çevrimdışı Video Kayıtları	10	7,8
Dersin Öğretim Elemanı / Üyesinin Notları	17	13,2
Başka Öğretim Elemanı / Üyesine Ait Notlar	2	1,6
Diğer	1	0,8
“Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla İlgili İzleniminiz Nedir?”	Frekans	Yüzde (%)
İlgi Çekici	68	52,7
Korkutucu	9	7
Sıkıcı	35	27,1
Gereksiz	5	3,9
Eğlenceli	12	9,3
“Muhasebe Derslerini Covid-19 Sonrasında Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Almak İster Misiniz?”	Frekans	Yüzde (%)
Evet	52	40,3
Hayır	55	42,6
Kararsızım	22	17,1
“Covid-19 Dönemi Bittikten Sonra Muhasebe Dersleri İçin Yüz Yüze Telafi Programlarının Yapılması Gerekliğini Düşünüyor Musunuz?”	Frekans	Yüzde (%)
Evet	49	38
Hayır	39	30,2
Kararsızım	41	31,8
Toplam	129	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin Likert ölçeğinde yer alan ifadelerle verdikleri yanıtlar ve dağılımları Tablo 6'daki gibidir.

Tablo 5. Katılımcıların İfadelere Verilen Cevaplara Göre Dağılımı

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çİ1	7	5,4	28	21,7	27	20,9	57	44,2	10	7,8
Çİ2	6	4,7	23	17,8	23	17,8	68	52,7	9	7
Çİ3	4	3,1	10	7,8	18	14	79	61,2	18	14
Çİ4	5	3,9	31	24	13	10,1	52	40,3	28	21,7
Çİ5	23	17,8	43	33,3	18	14	34	26,4	11	8,5
ÇÖİ1	7	5,4	28	21,7	22	17,1	56	43,4	16	12,4
ÇÖİ2	2	1,6	20	15,5	23	17,8	64	49,6	20	15,5
ÇÖİ3	1	0,8	20	15,5	26	20,2	60	46,5	22	17,1
ÇÖİ4	5	3,9	29	22,5	28	21,7	53	41,1	14	10,9
MİD1:	14	10,9	30	23,3	32	24,8	45	34,9	8	6,2
MİD2	8	6,2	19	14,7	27	20,9	60	46,5	15	11,6
MİD3	6	4,7	37	28,7	22	17,1	50	38,8	14	10,9
MİD4	2	1,6	9	7	8	6,2	77	59,7	33	25,6
MİD5	9	7	30	23,3	30	23,3	47	36,4	13	10,1
MİD6	14	10,9	28	21,7	29	22,5	43	33,3	15	11,6
MİD7	17	13,2	37	28,7	29	22,5	35	27,1	11	8,5
MİD8	13	10,1	60	46,5	29	22,5	20	15,5	7	5,4
MİD9	14	10,9	42	32,6	31	24	36	27,9	6	4,7
MİD10	12	9,3	17	13,2	24	18,6	57	44,2	19	14,7
MİD11	10	7,8	22	17,1	40	31	34	26,4	23	17,8

Tablo 6’da görüldüğü gibi çevrimiçi (online)/ uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler içerisinde özellikle “Çİ2: Uzaktan eğitim merkezimiz, süreç başlangıcında sistemin kullanımıyla ilgili yeterli eğitim vermiştir” ifadesi %52,7 “katılıyorum” oranıyla ve “Çİ3: Uzaktan eğitim sistem ve uygulamalarının kullanımı kolaydır” ifadesi %61,2 “katılıyorum” oranı ile dikkat çekmektedir. Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü uzaktan eğitim sisteminin kolay kullanılabilir olduğunu ve Kafkas Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezinin konuyla ilgili yeterli bilgilendirmeyi süreç başında yaptığını düşünmektedir.

Çevrimiçi (online)/ uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliliklerine ilişkin ifadeler içerisinde ise “ÇÖİ2: Üniversitemde kullanılan çevrimiçi (Online)/ uzaktan öğrenme yazılımlarını nasıl kullanacağım konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahibim” ifadesi %49,6 “katılıyorum” oranıyla ve “ÇÖİ3: Çevrimiçi (Online)/ uzaktan öğrenme sürecinde alanımla ilgili internet kaynaklarını daha etkili bir şekilde kullanmaya başladım” ifadesi de %46,5 “katılıyorum” oranı ile dikkat çekmektedir. Bu bağlamda katılım gösteren öğrencilerin kendilerini çevrimiçi ve uzaktan eğitim uygulamaları hakkında yeterli bilgi ve beceriye sahip olarak düşünmeleriyle birlikte bu sistemin internet kaynaklarını da daha verimli kullanmalarına olanak sağladığını belirtmişlerdir.

Son olarak muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/ uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin düşünceleri incelendiğinde “MİD4: Video kayıtlarını geri alma imkânı dersi öğrenmeye faydalı olmaktadır” ifadesi %59,7 “katılıyorum” oranıyla, “MİD2: Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı araştırmacı ruhumu geliştirir” ifadesi %46,5 “katılıyorum” oranıyla ve yine “MİD8: Muhasebe eğitiminde uzaktan eğitim kullanımı bana ek iş yükü getirmektedir” ifadesi aynı %46,5 “katılmıyorum” oranı ile dikkat çekmektedir. Bu ifadeler, özellikle uzaktan eğitimin önemli bir avantajı olan ders kayıt sisteminin istenilen zaman ve yerde tekrar edilmesinin katılımcılar açısından faydalı olduğu ve uzaktan eğitimin muhasebe derslerinde araştırmacı kimliğini tetiklediği anlamına gelmektedir. Bununla birlikte katılımcılar uzaktan eğitim sisteminin geleneksel eğitime göre ek bir iş yükü getirmediğini de ifade etmekte ve olumlu bir bakış açısı sergilemektedirler.

Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmaya dair kurulan hipotezler ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi olmuştur;

H1= “Araştırmaya katılanların cinsiyetleri ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H2= “Araştırmaya katılanların yaşları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H3= “Araştırmaya katılanların sınıfları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H4= “Araştırmaya katılanların yaşamakta oldukları yer ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H5= “Araştırmaya katılanların not ortalamaları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji, sistem ve uygulamalara ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H6= “Araştırmaya katılanların cinsiyetleri ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliklerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H7= “Araştırmaya katılanların yaşları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliklerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H8= “Araştırmaya katılanların sınıfları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliklerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H9= “Araştırmaya katılanların yaşamakta oldukları yer ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliklerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H10= “Araştırmaya katılanların not ortalamaları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde ders alan öğrencilerin öz yeterliklerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H11= “Araştırmaya katılanların cinsiyetleri ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H12= “Araştırmaya katılanların yaşları ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H13= “Araştırmaya katılanların sınıfları ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H14= “Araştırmaya katılanların yaşamakta oldukları yer ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

H15= “Araştırmaya katılanların not ortalamaları ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır”.

Tablo 6. Katılımcıların Demografik Özellikleri İle İfadelere Verdikleri Yanıtlar Arasındaki İlişki

Demografik Özellikler	“Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitimde Kullanılan Teknoloji, Sistem Ve Uygulamalara İlişkin İfadeler”			
	χ^2	Sd	P	Sonuç
Cinsiyet	0,061	1	0,805	H ₁ RED
Yaş	0,140	2	0,932	H ₂ RED
Sınıf	3,787	3	0,285	H ₃ RED
Yaşadığı Yer	8,170	5	0,147	H ₄ RED
Not Ortalama	4,794	4	0,309	H ₅ RED
Demografik Özellikler	“Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitimde Ders Alan Öğrencilerin Öz Yeterliklerine İlişkin İfadeler”			
	χ^2	Sd	P	Sonuç
Cinsiyet	0,162	1	0,687	H ₆ RED
Yaş	7,368	2	0,025	H₇ KABUL
Sınıf	2,876	3	0,411	H ₈ RED
Yaşadığı Yer	2,810	5	0,729	H ₉ RED
Not Ortalama	5,052	4	0,282	H ₁₀ RED
Demografik Özellikler	“Muhasebe Eğitiminin Çevrimiçi (Online)/Uzaktan Eğitimle Yürütülmesine İlişkin Düşünceler”			
	χ^2	Sd	P	Sonuç
Cinsiyet	0,834	1	0,361	H ₁₁ RED
Yaş	18,151	2	0,000	H₁₂ KABUL
Sınıf	27,803	3	0,000	H₁₃ KABUL
Yaşadığı Yer	5,970	5	0,309	H ₁₄ RED
Not Ortalama	8,862	5	0,065	H ₁₅ RED

$P < 0,05$ anlamlılık düzeyi

Tabloda görüldüğü gibi oluşturulan hipotezlerden $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde H1, H2, H3, H4, H5, H6, H8, H9, H10, H11, H14 ve H15 sırasıyla $p=0,805; 0,932; 0,285; 0,147; 0,309; 0,687; 0,411; 0,729; 0,282; 0,361; 0,309; 0,065 > 0,05$ olduğundan hipotezler reddedilmiştir. H7, H12, H13 hipotezleri kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle; araştırmaya katılanların yaşları ile çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimde öz yeterliklerine ve muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında istatistiki olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılanların sınıfları ile muhasebe eğitiminin çevrimiçi (online)/uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin ifadeler arasında da anlamlı bir ilişki varlığı elde edilmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

2019 yılının sonunda ortaya çıkan ve 2020 yılı itibarıyla kendini yoğun şekilde hissettiren Covid-19 pandemisi, dünyanın neredeyse tamamında sağlık sektörü önde gelmek üzere birçok alanda köklü değişimlere yol açmıştır. Kuşkusuz en çok etkilenen alanlardan biri olan eğitim sektörünün faaliyetlerini küresel çapta durdurulması ya da geleneksel eğitim sistemleri yerine uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmesi söz konusu olmuştur. Bu bağlamda milyonlarca kişi Türkiye’de dahil olmak üzere uzaktan eğitim sistemine entegre olmuş ve toplumda giderek artan bir taleple karşı karşıya kalınmıştır.

Anlatılanların ışığında bu çalışma içerisinde de Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümü öğrencilerinin uzaktan eğitim sistemi ile ilgili görüşleri değerlendirilmiştir. Bu bağlamda araştırmaya katılım gösteren öğrenci grubunun demografik özellikleri incelendiğinde; 21-25 yaş aralığında, 4.sınıfta eğitim alan, büyükşehirlerde yaşayan ve not ortalamasının 2.00’den az olduğu bir erkek yoğunluğunun olduğu görülmektedir. Ayrıca genel olarak uzaktan eğitim sistemini günlük olarak akıllı cep telefonlarından takip ettiklerini dile getiren katılımcıların uzaktan eğitim sistemi ile ilgili gerekli bilgi ve becerileri sahip oldukları ve bu süreçte işlenen dersleri ilgi çekici buldukları da ifade edilmiştir.

Bunlarla beraber katılımcılar, uzaktan eğitim sisteminin geleneksel sisteme göre kendileri için ek bir yük getirmediğinden memnun olduklarını ve hatta bu sistemde daha araştırmacı bir kişilik kazandıklarını belirtmişlerdir. Yoğunluklu olarak ders sürelerinin 25 dakikadan fazla olmasını, derslerin PDF, PPT, Word gibi formatlarda düzenlenen dokümanlarla desteklenmesini vurgulamışlardır. Özellikle uzaktan eğitim sistemi içerisinde derslerin kayıt altına alınması ve istenilen tekrarda izlenebilmesi sebebiyle muhasebe derslerinden daha fazla fayda elde ettiklerini de dile getirmişlerdir.

Ancak bütün bu olumlu bakış açlarına rağmen uzaktan eğitim sistemi içerisinde bazı sorunları da belirtmişlerdir. Öncelikle okula gitmeden muhasebe derslerini takip etmelerinde meydana gelebilecek en büyük sorunu “internete ulaşamama” olarak vurgulamışlar ve çalışan öğrencilerin özellikle okula gitmeden dersleri takip etme niyetlerini etkilediğini bildirmişlerdir. Ayrıca bütün avantajlarına rağmen katılımcılar, muhasebe derslerini pandemi sona erdikten sonra telafi eğitimini yüzyüze olarak okulda takip etmek istediklerini dile getirmişlerdir.

Sonuç olarak, pandemi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarının öneminin arttığını ve nitelik açısından da sistemde köklü değişiklikler olduğu görülmektedir. Son dönemlerde öğrencilerin yoğun şekilde kullandığı uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin olumlu olmasına rağmen pandemi bitiminde yeniden yüzyüze eğitime dönmek isteyenlerin daha çok çalışan öğrenciler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaşları ile öz yeterlikleri ve yine öğrencilerin yaşları ile muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle yürütülmesine dair ifadeler arasında anlamlı ve paralel bir ilişki görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin sınıfları ile muhasebe eğitimini uzaktan eğitimle yürütülmesine dair ifadelerle verdikleri yanıtlarla anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Denilebilir ki öğrencilerin yaş ve sınıf düzeyleri arttıkça ifadelerle katılımları da artış göstermiştir. Bu bağlamda uzaktan eğitim sisteminin ve bağlı olduğu internet altyapısının sağlamlaştırılması, ayrıca sistemin içerik ve uygulama açısından da çeşitlendirilmesi uygun görülmektedir.

Etik Beyan

“Pandemi Sürecinde Öğrencilerin “Uzaktan Eğitim” ve “Uzaktan Muhasebe Eğitimi”ne Yönelik Bakış Açıları” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Kafkas Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’nun 08.03.2021 tarih ve 18 sayılı toplantısında alınmıştır.

Kaynakça

- Akarsu, O. N. (2019). *Turizm sektöründe iç denetim: Erzurum ilinde bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al Lily, A. E., Ismail, A. F., Abunasser, F. M. ve Alhajhoj Alqahtani, R. H. (2020). Distance education as a response to pandemics: Coronavirus and Arab culture. *Technology in Society*, 63, 101317. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101317>.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124. <https://doi.org/10.22252/ijca.337011>.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Çolak, E. (2014). Varyans Analizi (ANOVA) Kruskal Wallis H Testi. http://eczacilik.anadolu.edu.tr/bolumsayfaları/belgeler/ecz2014%202011_20140527094539.pdf (25.02.2018).
- Debrecey, R. S., Lymer, A., Smith, G. S. ve White, C. E. (1999). Accounting education in the new millennium: The internet challenges. *Pacific Accounting Review*, 11(1-2), 67- 75. <https://doi.org/10.1111/08/eb037928>.
- Gürer, M. D., Tekinarsan, E. ve Yavuzalp, N. (2016). Çevrimiçi Ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47-78. <https://doi.org/10.17569/tojqi.74876>.
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayıncılık.
- Kurnaz, E. ve Serçemeli, M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi*, 3, 262-288. <https://doi.org/10.47994/usbad.832597>.

- Kutluk, F. A. ve Gülmez, M. (2012). A research about distance education students' satisfaction with education quality at an accounting program. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 2733-2737. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.05.556>.
- Ladner, P. K. (2005). Distance education students' perceptions of library support services: Mississippi public community and junior colleges. In *Advances in Library Administration and Organization*, 22, 79-112. [https://doi.org/10.1016/S0732-0671\(05\)22003-5](https://doi.org/10.1016/S0732-0671(05)22003-5).
- Prinsloo, P. ve Van Rooyen, A. A. (2007). Exploring a blended learning approach to improving student success in the teaching of second year accounting. *Meditari Accountancy Research*, 15(1), 51-69. <https://doi.org/10.1108/10222529200700004>.
- Sarea, A., Alhadrami, A. ve Taufiq-Hail, G. A. M. (2021). COVID-19 and digitizing accounting education: empirical evidence from GCC. *PSU Research Review, Ahead-Of-Print*. <https://doi.org/10.1108/prr-10-2020-0034>.
- Sindiani, A. M., Obeidat, N., Alshdaifat, E., Elsalem, L., Alwani, M. M., Rawashdeh, H., Fares, A. S., Alalawne, T. ve Tawalbeh, L. I. (2020). Distance education during the COVID-19 outbreak: A cross-sectional study among medical students in north of Jordan. *Annals of Medicine and Surgery*, 59, 186-194. <https://doi.org/10.1016/j.amsu.2020.09.036>.
- Srivastava, M., Mishra, B., Rao, D. K., Abrol, N., Varma, V. ve Bhushan, B. (2020). Recent trends of research in open and distance education in India. *Asian Association of Open Universities Journal*, 15(2), 263-283. <https://doi.org/10.1108/aaouj-06-2020-0044>.
- Tümen Akyıldız, S. (2020). College Students' Views on the Pandemic Distance Education: A Focus Group Discussion. *International Journal of Technology in Education and Science*, 4(4), 322-334. <https://doi.org/10.46328/ijtes.v4i4.150>.
- Wang, C. ve Liu, Z. (2003). Distance Education: Basic Resources Guide. *Collection Building*, 22(3), 120-130. <https://doi.org/10.1108/01604950310484447>.

EXTENDED ABSTRACT

The basis of the study is to evaluate the distance education system applied due to the pandemic process from the perspective of the students. With this main purpose, there is also learning and evaluation of university students' opinions on measuring their self-efficacy in the distance education process and especially the conduct of accounting courses with the distance education system.

Unfortunately, the Covid-19 pandemic, spreading at an unprecedented rate all over the world, has become a global problem by affecting the countries of the world in a very short time. The first cases began to be seen on the Covid-19 in March 2020 showed itself in Turkey. In this context, the initiation of the process of combating the pandemic and taking measures in many areas has come to the fore. However, due to the speed of the virus, the high risk and the emergence of irreparable effects forced all sectors to change, and it was inevitable for the education sector, which concerns many people, to be affected by this situation. Due to the decisions made in this context, all universities with higher education have switched to digital platforms and the form of education has been changed to "distance education". The fact that no new distance education system and earlier in the process due to a technical pandemic has occurred with this system's infrastructure is provided to adapt quickly to the changes in universities in Turkey.

In this context, the study aimed to evaluate the views and perspectives of students who are actively involved in the distance education system during the Covid-19 pandemic process. In the study, which was created based on accounting courses that were tried to be carried out in the distance education system, a questionnaire was applied to the students in the Department of Business Administration of the Faculty of Economics and Administrative Sciences at Kafkas University. The research focuses on 141 people. In the study, the data were collected by the survey method on a voluntary basis, therefore it was possible to reach 91% of the target audience with 129 people who returned to the applied questionnaires completely. The questionnaire form prepared was made on students who only studied in the business department and took at least one accounting course. The data obtained were analyzed with the SPSS 23 statistical package program.

In the first 6 questions part of the questionnaire prepared while there are general questions determining demographic characteristics such as gender, age, class, department, place of residence, grade point average there are questions about the teaching methods of the lessons as well. In the second part, in the third part, there are expressions that enable participants to evaluate the technology, systems and applications used in distance education (5 questions), the third part, the students' self-efficacy (4 questions), and the fifth part, the distance accounting education (11 questions). Cronbach's Alpha

reliability coefficient was used as the reliability criterion in the study, and it was found that this value was 78 percent for 20 expressions. Therefore, it can be said that the reliability of the study is quite high.

It was observed that the participants in the study were mostly male students between the ages of 21-25, studying in 4th grade, living in metropolitan cities, and having a GPA of less than 2.00. It was stated that the participants mostly follow the distance education system with their smart phones daily, but they want to follow the accounting lessons face to face at the school. In fact, the intention of the students to follow the classes before they come to school was expressed with the expression "I am working". Especially, students showed that the biggest disadvantage of following accounting courses before coming to school is "not being able to access the internet". In addition, they stated that the course registration time in the distance education system should be over 25 minutes and the course should be supported with materials such as PDF, PPT, Word as well as course recording videos. Even though they find the teaching style of the lessons in the distance education process "interesting", their request for accounting lessons to be held face to face after the pandemic is also noteworthy among the results.

A statistically significant relationship was found between the ages of the participants in the study about the distance education system, which replaced the traditional education system known as face-to-face education during the pandemic period, and their self-efficacy in online/distance education and the statements regarding the conduct of accounting education online/distance education. In addition, a meaningful relationship was found between the classes of the participants and the statements about conducting accounting education online/distance education.

As a result, it is seen that the importance of distance education applications has increased during the pandemic process and that there are radical changes in the system in terms of quality. Despite the positive opinions of the students about distance education, which has been used extensively in recent years, it is obvious that they want to return to face-to-face education at the end of the pandemic. In this context, it is deemed appropriate to strengthen the distance education system and the internet infrastructure to which it is connected, and to diversify the system in terms of content and application.